

Betragtning af Fortiden, hvor de to Principper har spillet fuldstændig samme Rolle som i Nutiden, og der er, tror jeg, jeg tør sige, overhovedet ingen Politiker af Betydning, som nogen Sinde har tænkt politisk og talt virkelig politisk, uden at han har gjort det historisk. Fra Bismarck og jeg tror saa langt tilbage i Tiden, som man er i Stand til at konstatere dette, har det været Tilfældet, saa heller ikke paa dette Omraade vil jeg kunne slippe min Maade at tage Sagerne paa.

Men den højtærede Landbrugsministers Bemærkning gav mig ogsaa en Oplysning, som var mig kærkommen, for saa vidt som jeg nu bedre forstod, hvor jeg havde ham. Jeg har altid, naar den højtærede Minister har udtalt sig saa skarpt ude i Befolkningen fra et rent principielt Frihandelsstandpunkt, tænkt: Er det, fordi han mener sig berettiget til at behandle saadanne Spørgsmaal illoyalt, idet han ikke oplyste alt, hvad der kan siges baade for og imod, eller er det, fordi han ikke ved bedre? Jeg har nu faaet klaret det saaledes, at jeg forstaar den højtærede Minister, saadan som jeg ogsaa helst vil opfatte ham, at der er noget, der mangler i hans Viden. Utvivlsomt vil den højtærede Landbrugsminister kunne lære mig overordentlig meget, men der turde maaske ogsaa til Gengæld være et og andet Omraade, hvor jeg vilde kunne lære ham noget. Naar han saaledes oplyser, at en fejltagtig Oplysning om Toldbeskyttelsen i England havde han ikke givet Befolkningen, for han havde overhovedet ikke givet nogen Oplysning i saa Henseende, saa er det sikkert, fordi han ikke har kunnet give nogen Oplysning om Toldbeskyttelsen i England; for havde han kunnet det, havde det været illoyalt ikke at give den. Man kan ikke, man har ikke Ret til i et saa overordentlig vigtigt Spørgsmaal at tale ude i Landet og tale saaledes, som om Toldbeskyttelsen altid har været en Ulykke og Frihandelen altid en Lykke. Man har Pligt til at oplyse, at nogle Aarhundreder igennem har Industrien i førende Lande været opelsket gennem Beskyttelse. Tillige maa jeg for 27de Gang oplyse — men jeg nærer ikke Tvivl om, at det vil blive ganske uden Virkning —, at jeg for mit personlige Vedkommende er akkurat lige saa lidt Beskyttelsesmand, som jeg er Frihandelsmand; derfor har den højtærede Landbrugsminister ikke Ret til at sige, at jeg har krævet mere Beskyttelse og højere Beskyttelse. Jeg har kun krævet Beskyttelse der, hvor Beskyttelsen var

nødvendig, og jeg har ønsket Udtalelser fra det højtærede Ministeriums Side, som Industrien kunde opfatte saaledes, at det højtærede Ministerium i hvert Fald ikke principielt var imod enhver Beskyttelse. Naar saa den højtærede Landbrugsminister med Hensyn til Ostetolden hævder, at Ostetolden har aldrig været en Beskyttelsestold, men en Finanstold eller en Luksustold, ja, saa falder den højtærede Landbrugsminister atter for en Fristelse, som jeg undertiden har set ham falde for, nemlig en vis Lethed til at lege med Ord. Det er, formoder jeg, det radikale Modermærke, som den højtærede Landbrugsminister kommer til at blotte derved; for hvad enten man nu har indført denne Told under Betegnelsen Finanstold eller Luksustold eller lige meget hvad, saa vil den højtærede Landbrugsminister ikke kunne benægte, at før Krigen — jeg taler kun om normale Forhold her — har den virket for Landbruget som en Beskyttelsestold; den har virket saaledes, idet den har holdt Landbruget frit for en Oversvømmelse navnlig af svensk billig Ost, og den har ikke fordyret den billige Ost for os med en Øre, et Fænomen, der ingenlunde er noget usædvanligt. Og er den højtærede Landbrugsminister ikke tilfreds med Ostetolden, kan han jo ogsaa faa Forbudet mod Indførelsen af det argentinske Kød, men han vil selvfølgelig — med den Lethed, den højtærede Minister har ved Bortforklaringer — ogsaa kunne forklare, at det var en udelukkende sanitær Forholdsregel, der der toges, hvilket den højtærede Minister kan sige med nøjagtig den samme Sandhed, som at Ostetolden var en Finanstold eller en Luksustold og ingen Beskyttelsestold.

Lad mig endelig tillade mig at bemærke til det ærede Medlem Hr. Rode, at naar han kalder det for en national Falliterklæring at optage Udvandringsspørgsmaalet eller at vedkende sig Nødvendigheden af en Udvandring, saa er det ganske forkert. Det vilde meget mere, som Forholdene er, kunne betragtes som en produktiv Ekspansion, eller hvad nu det ærede Medlem vil kaldet det; en Falliterklæring kan det aldrig blive. Vi har set fra Tid til Tid, naar et Land truedes med Overbefolkning, at det gav sig til at kolonisere, og vi har set dette Land blomstre op som Tilbagevirkning af denne Kolonisering, naar den har været drevet fornuftigt og har været godt organiseret og betragtet fra Hjemlandets Synspunkt netop under Synspunktet af en produktiv Eks-